

Viðvíkjandi sjálvuppgávu hjá Eik Banka fyri 2011

Í framhaldi av húsaganginum hjá Eik Banka (gamla Eik Banka) í oktober 2010, stovnaði Finansiel Stabilitet eitt nýtt partafelag (nýggi Eik Banki), sum yvirtók aktiv og passiv hjá gamla Eik Banka.

Nýggja partafelagið varð stovnað við einum kontantum innskoti á 2 mia.kr.

Yvirtøkan av gamla Eik Banka tók stóði í einum yvirtøku-javna, sum var gjørdur upp pr. 30. september 2010.

Í tíðarskeiðnum frá 1. Oktober 2010 og fram til februar 2011 framdi nýggi Eik Banki fleiri broytingar, sum við tilvísing til IFRS (rokskaparreglur) vóru framdar umvegis eginognina. Broytingarnar komu í høvudsheitunum av, at ognir vóru fráseldar við tapi samstundis sum eitt nú útlán vóru mett verri enn upprunaliga virði.

Talan var um samanlagt 514 mió.kr., harav bankin dróg tær 477 mió.kr frá á skattauppgerðini fyri 2011. (sí eisini fylgiskjal til sjálvuppgávu fyri 2011)

Aftaná februar 2011, tá ikki fleiri reguleringar vóru gjørdar yvir eginognina, kom bankin eisini til, at nøkur av útlánunum sum vóru mett verri enn upprunaliga virðið og tiskil niðurskrivaðar nú vóru betur enn mett, og bankin inntøkuførði rokskaparliga og skattliga hesar upphæddir í 2011. Hetta hevur eisini gjørt seg galdandi í 2012.

Í samband við uppsetanina av sjálvuppgávuni fyri 2012 hava vit umhugsað, hvørt tær skattligu útreiðslurnar á 477 mió. kr skulu dragast frá í skattauppgerðini ella um hesar eiga at verða viðgjørdar sum eitt skattligt goodwill og verið avskriva við 10% um árið.

Tað sum talar fyri at viðgera útreiðslurnar sum skattligt goodwill er,

- at nýggi Eik Banki rindaði 477 mió kr. meira fyri yvirtiknar ognir tá hædd verður tikið fyri nýggjum metingum fram til februar 2011. Hetta kann soleiðs metast sum goodwill, sum skattliga skal avskrivast yvir 10 ár.

Tað sum talar fyri at viðgerða útreiðslurnar sum rakstrarútreiðslur, sum skattliga kunnu dragast frá í skattauppgerðini er,

- at talan er um eftirfylgjandi tap uppá nakrar av yvirtiknu ognunum, sum vóru staðfest aftaná, at raksturin í nýggja Eik Banka varð byrjaður.

- at nýggi Eik Banki aftaná februar 2011 skattliga hevur inntøkuført fleiri av teimum broytingum, sum fram til februar 2011 vóru settar verri enn upprunaliga virði og

- at Figgjareftirlitið/Vinnukærnevndin í avgerð frá 2000 tekur stóðu til, at broytingar sum ein peningastovnur fremur í yvirtiknum virkseminum aftaná yvirtøkuna ikki mega fyrast yvir eginognina. Hetta merkir, at broytingar aftaná eina yvirtøku hoyra til peningastovnin sum hevur yvirtikið virksemin og skal ikki fyrast umvegis eginognina til yvirtikna virksemin.

At Eik Banki valdi at føra broytingarnar yvir eginognina skal siggjast í ljósinum av, at Eik nýtti IFRS sum rokskaparreglur og ikki vanligu bankaroknskaparreglurnar sum nýttar verða av peningastovnum.

Okkara áskoðan er, at sjálvuppgávan hjá Eik fyri 2011 er rætti hátturin at seta sjálvuppgávuna upp. Í hesi hava vit drigi frá nettobroytingarnar frá byrjanini av nýggja virkseminum fram til februar 2011 á sama hátt sum aðrar broytingar fram til enda av 2011. Hinvegin duga vit at siggja, at tað kunnu verða viðurskifti, sum tala fyri, at viðgera útreiðslurnar, sum skattligt goodwill.

Fyri at tað ikki skal verða nakar ivi um, at Eik Banki nýtur rætta framferðarhátt til uppseting av sjálvuppgávu vilja vit heita á TAKS um at siga okkum, um TAKS er okkum í nýtta framferðarháttinum frá 2011 ella um rætti framferðarhátturin hevði verið at útreiðslurnar skulu metast sum skattligt goodwill við eftirfylgjandi avskrivning yvir tíðarskeiðið 2011-2020.

Við tað at skattalógin §35a vísir á, at goodwill skal avskrivast yvir 10 ár og at rætturin til at avskriva fellur burtur um felagið ikki avskrivar í 1 av teimum 10 árunum, fara vit at heita á TAKS um at svara okkum aftur so skjótt sum møguligt, soleiðs at sjálvuppgávurnar kunnu rættast samsvarandi. Um so er, at TAKS metir at rætti hátturin hevði verið at avskrivað reguleringina yvir 10 ár, so heita vit á TAKS um at Eik Banki fær høvi at fremja broytingarnar samsvarandi virkandi frá 2011.

Um vit ikki fáa svar áðrenn 30 juni 2013 fara vit at seta sjálvuppgávuna fyri 2012 upp á sama hátt sum undarfarið ár.

Vinarliga

Súni Schwartz Jacobsen
Forstjóri

Ole Guldberg Nielsen
Fíggjarleiðari

Skrivið frá Eik til Taks

Gjøgnumgongd av brævinum

Lat okkum hyggja nærri eftir brævinum, sum leiðslan í Eik sendi Taks, eftir at henni varð álagt hetta frá nevndini.

Í hesum brævinum verður spurt um, hvussu Eik kann avskriva hasar 514 milliónirnar – ikki um avskrivast kann. Samstundis nevnið leiðslan í Eik 1. oktober 2010 sum byrjunardag fyri virksemin hjá nýggja bankanum – hóast tað ikki er fyrr enn 14. oktober – tá statsgarantiið hjá tí gamla bankanum útgongur, og nýggja bankafyritøkan skal byggja seg upp.

Tað verður heldur ikki nevnt, at Figgjarligt Støðufesti – sum

stóð til svars fyri tapinum í gamla Eik Banka – átók sær hasar 514 milliónirnar, sum álagt teimum við lóg. Tað verður her ført fram, at tað var nýggja partafelagið – Eik Banki Føroyar P/F, sum átti tapið.

Og avgerandi týðningt tykist tað hava, at kunngerðin, sum fylgdi við keypinum av Eik Banka Føroyar P/F, sum ásetti, hvussu skattliga kann farast fram, tá ið banki verður keyptur frá Figgjarligum Støðufesti, ikki var hjáløgd ella nevnd við einum orði í skrivinum til Taks.

Fíggjarligt Støðufesti ávaraði áðrenn

Sosialurin hevur eisini fingið inn-

lit í eitt skriv, sum umboð fyri Figgjarligt Støðufesti í nevndini – Jørn Astrup Hansen – í 2014 sendi nevndarformanninum í Eik, áðrenn svarið frá Taks varð latið nevndini. Og vert at hava í huga her, at nevndin í Eik og harvið eisini Figgjarligt Støðufesti – sum tá átti 30 prosent í bankanum – ikki kendi til innihaldið í skrivinum frá bankanum til Taks.

Í skrivinum til nevndarformannin ger Figgjarligt Støðufesti greitt, at í Føroyum er ikki skatta-praksis – líknandi dømi at samanbera við – í samband við endur-reising av bankum eftir lógin um Figgjarligt Støðufesti. Gamaní hava vit havt kollsilgdar bankar

SAVNSMYND

áður, men stóðan hjá Eik Banka var nýggj í tann mun, at vit ongan-tíð áður hava havt ein garant (Figgjarligt Støðufesti), sum yvir-tók konkursbúgv og seldi bankan víðari. (Sí skrivið á myndini)

Tilvitað villeiðandi upplýsingar?

Hóast skattafrádrátturin hevði avgerandi týðning fyri rakstur hjá Eik Banka Føroyar framyvir, so valdi leiðslan og nevndarformaðurin ikki at seta málið á skrá fyri nevndini í Eik.

Tá nevndarlimir fáa frænir av skattafrádráttinum og upp til fleiri ferðir vísa á, at tað ikki kann vera lógligt at draga hasar 514

milliónirnar frá í sjálvuppgávuni hjá Eik, tí

1 – Figgjarligt Støðufesti – ikki bankin – tók tapið fyri gamla bankan, og tí

2 – tað ikki sambært avtalu – áðurnevndu kunngerð – fylgdu nakrir skattafrádráttarmøguleikar við í yvirtøkuni av Eik Banka Føroyar.

So valdi leiðslan í Eik kortini ikki at nevna hesi bæði viðurskifti, tá ið tey vendu sær til Taks í juni 2013 – also eitt ár eftir, at skattafrádrátturin varð førdur í sjálvuppgávuna.

Og hóast Figgjarligt Støðufesti eisini ávaraði nevndarformannin um, at tað var av avgerandi týðningi,

■ Fíggjarligt Støðufesti vendi sær til Figgjarmálaráðið

Tá ið Jørn Astrup Hansen, fyrrverandi nevndarlimur í Eik Banka Føroya P/F, trekti seg úr nevndini fyrr í ár, var tað orsaka av, at hann ikki kundi góðkenna rokniskapin, tí hann metti tað ikki vera rætt og lógligt, at Eik Banki Føroyar P/F skuldi sleppa at draga eitt goodwill á eina hálva milliard – sum Figgjarligt Støðufesti tók tapið av – frá í skattaskyldugu inntøkuni. Í sama viðfangi sendi Figgjarligt Støðufesti eitt skriv til Figgjarmálaráðið. Brævið frá Figgjarligum Støðufesti er sent víðari til Taks, sum hevur valt at taka málið uppaftur av nýggjum. Sum skilst fyriliggur eingin niðurstøða fyrr enn í summar. Vert at viðmerkja her er, at tað ikki er vanligt av Taks tekur mál upp av nýggjum, eftir at málið er avgreitt. Vanliga er tað so, at skulu myndugleikar taka mál upp av nýggjum, so skulu avgerandi nýggjir upplýsingar vera komnir fram. Og við skjølunum, sum Sosialurin avdúkar í dag má sigast, at Eik ikki hevur sent allar upplýsingar til Taks í fyrstu atløgu.

■ Fer Taks at taka í egnan barm?

Tað kann hugsast, at leiðslan í Taks situr við reyðum oyrum, nú málið um 90 millióna skattafrádráttin hjá Eik er vorðið almenn vitan. Hetta tí, at spurnartekin kann setast við, um Taks ikki átti at vita, at tað var Figgjarligt Støðufesti og ikki Eik Banki Føroya P/F, sum hefti fyri undirskotið hjá kollsilgda Eik Banka. Spurnartekin kann eisini setast við, hvussu Taks kann loyva »goodwill« í hesum føri, tá ið TF Holding – sera alment – í apríl 2011 keypti Eik Banka Føroya P/F fyri munandi minni enn bókførda virði á bankanum. Tað var í apríl 2011 ikki goodwill í bankanum – men júst tað øvugta.